

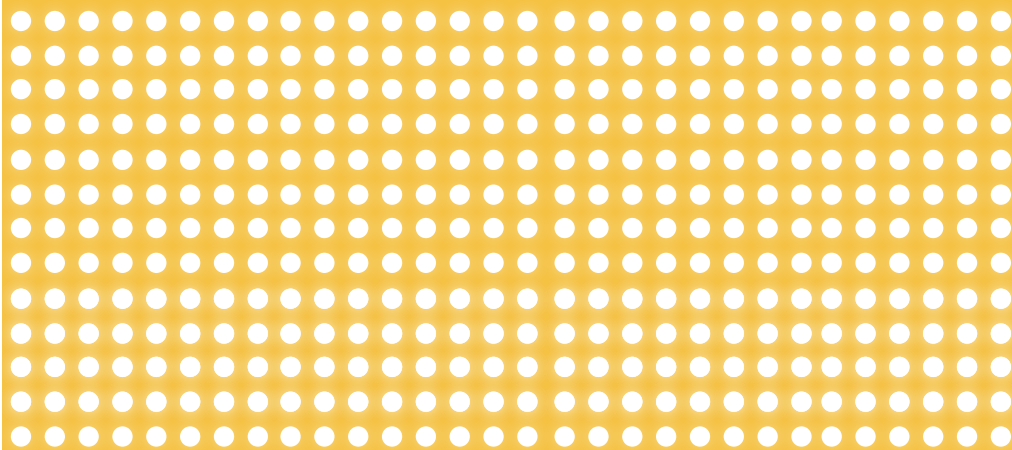
HETTY VAN DE RIJT & FRANS X. PLOOIJ

De 10 Sprongen

**IN DE MENTALE ONTWIKKELING
VAN JE BABY**

HET BEST VERKOCHE BABYBOEK VAN DE BENELUX

www.kosmosuitgevers.nl

www.oeiikgroei.nl

.....
“Aan onze kinderen Xaviera en Marco en onze kleinkinderen Thomas, Victoria en Sarah,
van wie we veel geleerd hebben.”
.....

Bij iedere sprong vind je een Layarsymbooltje. Download de gratis Layarapp,
scan het symbool en duik even in de sprong van je baby...

72e druk, 2017

© 1992, 2016 Kiddy World Promotions B.V., Arnhem

Alle rechten voorbehouden

Ontwerp binnenwerk en omslag: Studio Room/Oranje Vormgevers

DTP: Spletters, Utrecht

Omslagillustratie en illustraties binnenwerk: Kiddy World Publishing

ISBN 978 90 215 6615 3

NUR 847/854

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission of the publisher.

Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Oei, ik groei! is door Kiddy World Promotions B.V. gedeponeerd als beschermde merknaam.

INHOUD

INLEIDING	12
Het goede nieuws: er is een reden	12
Hoe dit boek in elkaar zit en gebruikt kan worden	13
Wat dit boek te bieden heeft	16
De sprongenwekker	17
1. GROTER WORDEN: HOE DOET JE BABY DAT?	19
Wat gebeurt er als de mentale ontwikkeling van je baby een sprongetje maakt?	20
Hoe zie je dat de ontwikkeling een sprongetje maakt?	21
Op welke leeftijden beginnen die hangerige perioden?	21
Het is niet leuk, dus voel met hem mee!	23
Je baby keert terug naar zijn veilige basis	23
Je ontdekt dat hij meer kan	24
Een nieuw vermogen: een nieuwe winkel	24
Help hem bij het leren	24
Conflicten met je baby	24
De makkelijke periode: even rust na de sprong	25
2. HOE BELEEFT JE PASGEBOREN BABY ZIJN WERELD?	27
Wat doe je als je de baby voor het eerst ziet?	28
Baas in eigen kraamtijd	29
Leer je baby kennen en aanvoelen	31
Je baby leert jou ook kennen en aanvoelen	32
<i>Dit kan je baby al</i>	32
<i>Je baby beleeft zijn wereld als een 'soepje'</i>	35
<i>De hulpstukken waarmee je baby de 'oersoep' overleeft</i>	36
<i>Lichaamscontact: een vertrouwd gevoel voor je baby</i>	39
3. SPRONG 1. LIEF EN LEED ROND 5 WEKEN OFWEL RUIM 1 MAAND	41
De sprong kondigt zich aan: terug naar papa of mama	42
<i>Dat huilen maakt ouders onzeker</i>	42
<i>Bij papa of mama vermindert de spanning</i>	44
<i>Draag hem lekker bij je</i>	44

Een sprong in de rijping	46
<i>Heeft jouw baby een lievelingszintuig?</i>	47
Hoe speel je op de sprong in?	49
<i>Hoe merk je wat je baby fijn vindt?</i>	50
<i>Waar kijkt je baby naar, hoe kun je helpen?</i>	50
<i>Waar luistert je baby naar, wat kun je doen?</i>	51
<i>'Geluidentaal': laat merken dat je hem begrijpt</i>	51
<i>Wat voelt je baby: hoe reageer je daarop?</i>	52
De sprong is genomen	53

4. SPRONG 2. LIEF EN LEED ROND 8 WEKEN

OFWEL BIJNA 2 MAANDEN **54**

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa of mama	56
<i>Hoe merk je dat je baby 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	57
<i>Zorgen en irritaties</i>	59
<i>Lichaamscontact vermindert de spanning</i>	61
<i>Door zijn hangerigheid ontdek je dat je baby méér kan</i>	62
De sprong: de 'winkel van de patronen'	62
<i>Wat kiest jouw baby uit de 'winkel van de patronen'?</i>	64
De uitwerking van de sprong: help je baby bij het leren	67
<i>Help je baby dingen scherp te zien</i>	67
<i>Laat je baby 'echte' dingen zien</i>	68
<i>Varieer de omgeving van je baby</i>	68
<i>Help je baby zijn handen en voeten te ontdekken</i>	69
<i>Leer je baby zijn handen om een speeltje te klemmen</i>	69
<i>Laat je baby merken dat zijn stem belangrijk is</i>	70
<i>Lok je baby uit om te kletsen</i>	70
<i>Een optrekspelletje kán leuk zijn voor de allersterksten</i>	71
<i>Een veeleisende baby kan hoogbegaafd zijn</i>	71
<i>Alléén spelen hoort er ook bij</i>	72
De sprong is genomen	75

5. SPRONG 3. LIEF EN LEED ROND 12 WEKEN

OFWEL BIJNA 3 MAANDEN **77**

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa of mama	78
<i>Hoe merk je dat je baby 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	78
<i>Zorgen en irritaties</i>	81
<i>Vader en moeder staan ook onder spanning</i>	82
<i>Door zijn hangerigheid ontdek je dat je baby méér kan</i>	83

De sprong: de 'winkel van de vloeiende overgangen'	84
<i>Wat kiest jouw baby uit de 'winkel van de vloeiende overgangen'?</i>	88
De uitwerking van de sprong: help je baby bij het leren	89
<i>Moedig je baby aan zijn stem te gebruiken</i>	89
<i>Voer een gesprek met je baby</i>	90
<i>Reageer als hij je 'vertelt' hoe hij zich voelt</i>	90
<i>Leer je baby grijpen</i>	91
<i>Leer je baby voelen</i>	92
<i>Geef hem de gelegenheid om papa of mama te onderzoeken</i>	92
<i>Laat je baby ook eens bloot spartelen</i>	92
<i>Iets afleren is nu minder belangrijk</i>	93
<i>Leer je baby om te rollen</i>	93
<i>Laat je baby zichzelf optrekken tot staan of tot zit</i>	93
De sprong is genomen	96

6. SPRONG 4. LIEF EN LEED ROND 19 WEKEN

OFWEL BIJNA 4 ½ MAAND 97

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa en mama	98
<i>Hoe merk je dat je baby 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	99
<i>Zorgen en irritaties</i>	102
<i>De wachttijd is nu langer voor de nieuwe winkel opengaat</i>	103
<i>Het nieuwe vermogen breekt door</i>	104
De sprong: de 'winkel van de gebeurtenissen'	104
<i>Wat kiest jouw baby uit de 'winkel van de gebeurtenissen'?</i>	107
De uitwerking van de sprong: help je baby bij het leren	111
<i>Leer hem rollen: maak er een spelletje van</i>	112
<i>Leer hem 'kruipen': soms lukt het</i>	113
<i>Geef je baby gelegenheid zijn handen en vingers te oefenen</i>	113
<i>Laat je baby de wereld ontdekken</i>	114
<i>Heeft je baby oog voor detail?</i>	115
<i>Is je baby een echte 'muziek liefhebber'?</i>	115
<i>Is je baby een echte 'kijker'?</i>	115
<i>Vindt jouw baby ook alles lekker?</i>	116
<i>Laat je baby ook eens 'zittend' dingen onderzoeken</i>	117
<i>Je baby kan 'zoeken': maak er een spelletje van</i>	117
<i>Je baby gaat 'brabbelsinnetjes' maken</i>	117
<i>De eerste woordjes begrijpt hij nu</i>	118
<i>Baby's eerste boekje</i>	118
<i>Geduld is een schone zaak</i>	119

De sprong is genomen	123
----------------------	-----

7. SPRONG 5. LIEF EN LEED ROND 26 WEKEN

OFWEL 6 MAANDEN 125

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa of mama	127
<i>Hoe merk je dat je baby 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	127
<i>Zorgen, irritaties en ruzies</i>	132
<i>Het nieuwe vermogen breekt door</i>	135
De sprong: de 'winkel van de relaties'	135
<i>Wat kiest jouw baby uit de 'winkel van de relaties'?</i>	141
De uitwerking van de sprong: help je baby bij het leren	142
<i>Merk je dat je baby speelgoed 'verplaatst'?</i>	143
Vindt je baby het leuk om dingen om te gooien?	143
<i>Is hij geboeid door dingen waar iets in zit?</i>	144
<i>Zie je dat je baby speelgoed uit elkaar wil halen?</i>	144
<i>Vindt hij het leuk als dingen ergens in verdwijnen?</i>	145
<i>Begrijpt je baby korte zinnen en gebaren?</i>	145
<i>Begint je baby 'woorden' of gebaren te gebruiken?</i>	146
<i>Kijkt je baby graag in boekjes?</i>	147
<i>Danst en zingt je baby al?</i>	148
<i>Gaat je baby zelf zitten: hoe is zijn evenwicht?</i>	148
<i>Gaat je baby zelf staan: hoe is zijn evenwicht?</i>	149
<i>Loopt je baby met steun: hoe is zijn evenwicht?</i>	150
<i>Speelt je baby met 'relaties' tussen lichaamsdelen?</i>	150
<i>Laat je baby kruipend bezig zijn met 'op', 'in' en 'onder'?</i>	151
<i>Laat je baby merken dat je niet écht weggaat</i>	152
<i>Geef je baby de gelegenheid zélf achter je aan te gaan</i>	153
<i>Zijn jongens toch anders dan meisjes?</i>	154
<i>Vooruitgang bevorderen door eisen te stellen</i>	155
De sprong is genomen	163

8. SPRONG 6. LIEF EN LEED ROND 37 WEKEN

OFWEL 8 ½ MAAND 165

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa of mama	166
<i>Hoe merk je dat je baby 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	167
<i>Zorgen, irritaties en ruzies</i>	173
<i>Het nieuwe vermogen breekt door</i>	175
De sprong: de 'winkel van de categorieën'	176
<i>Wat kiest jouw baby uit de 'winkel van de categorieën'?</i>	181

De uitwerking van de sprong: help je baby bij het leren	181
<i>Laat hem 'categorieën' ontdekken</i>	182
<i>Geef hem de ruimte om te ontdekken</i>	185
<i>Geef hem alle gelegenheid te doen alsof</i>	186
<i>Toon begrip voor 'rare' angsten</i>	188
De sprong is genomen	192

9. SPRONG 7. LIEF EN LEED ROND 46 WEKEN

OFWEL BIJNA 11 MAANDEN 194

<i>De sprong kondigt zich aan: terug naar papa en mama</i>	196
<i>Hoe merk je dat je baby 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	197
<i>Zorgen, irritaties en ruzies</i>	204
<i>Het nieuwe vermogen breekt door</i>	207
De sprong: de 'winkel van de opeenvolgingen'	207
<i>Wat kiest jouw baby uit de 'winkel van de opeenvolgingen'?</i>	213
De uitwerking van de sprong: help je baby bij het leren	213
<i>Experimenteert hij met 'zelf doen'? Let dan op!</i>	214
<i>Wil je baby alles 'zelf doen'?</i>	215
<i>Daagt hij je uit?</i>	216
<i>Vertel hem wat hij 'fout' doet</i>	217
<i>Vertel hem wat hij 'goed' doet</i>	217
<i>Leid hem af met dingen die hij leuk vindt</i>	217
<i>Speelt je baby met woorden?</i>	218
<i>Probeert je baby je iets te vertellen?</i>	218
<i>Dwing je baby niet</i>	219
<i>Toon begrip voor 'rare' angsten</i>	219
De sprong is genomen	224

10. SPRONG 8. LIEF EN LEED ROND 55 WEKEN

OFWEL 13 MAANDEN 225

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa of mama	227
<i>Hoe merk je dat je baby 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	227
<i>Zorgen, irritaties en ruzies</i>	233
<i>Het nieuwe vermogen breekt door</i>	235
De sprong: de 'winkel van de programma's'	235
<i>Wat kiest jouw baby uit de 'winkel van de programma's'?</i>	240
De uitwerking van de sprong: help je baby bij het leren	240
<i>Spelen met aankleden en verzorgen</i>	240
<i>Spelen met zelf eten</i>	241

<i>Spelen met 'speelgoed'</i>	242
<i>Spelen met 'echte dingen'</i>	243
<i>'Doen alsof'-spelletjes</i>	244
<i>Spelen met 'verhaaltjes'</i>	244
<i>Spelen met 'conversaties'</i>	245
<i>Spelen met 'muziek'</i>	245
<i>Wees blij met baby's hulp</i>	246
<i>Hij kan zijn eigen programma starten</i>	246
<i>Leer je baby rekening met jou te houden</i>	247
<i>Laat je baby nieuwe oplossingen zoeken</i>	247
<i>Laat je baby 'onderzoekertje' spelen</i>	248
<i>Toon begrip voor 'rare' angsten</i>	249
De sprong is genomen	253

11. SPRONG 9. LIEF EN LEED ROND 64 WEKEN OFWEL BIJNA 15 MAANDEN

254

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa of mama	257
<i>Hoe merk je dat je dreumes 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	258
<i>Ergernissen en ruzies</i>	268
<i>Het nieuwe vermogen breekt door</i>	270
De sprong: de 'winkel van de principes'	271
<i>Wat kiest jouw dreumes uit de 'winkel van principes'?</i>	279
De uitwerking van de sprong: help je dreumes bij het leren	279
<i>Behendigheid</i>	280
<i>Drammen en zin doordrijven</i>	289
<i>Aardig zijn en paaien</i>	294
<i>Toon begrip voor 'rare' angsten</i>	301
<i>Regels leren</i>	302
De sprong is genomen	306

12. SPRONG 10. LIEF EN LEED ROND 75 WEKEN OFWEL RUIM 17 MAANDEN

307

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa of mama	310
<i>Hoe merk je dat je dreumes 'bij papa of mama wil blijven'?</i>	310
<i>Ergernissen en ruzies</i>	311
<i>Het nieuwe vermogen breekt door</i>	312
De sprong: de wereld van de systemen	312
<i>Wat kiest jouw dreumes uit de 'winkel van systemen'?</i>	322
De uitwerking van de sprong: help je dreumes bij het leren	322

<i>Ik en mijn geweten</i>	323
<i>Ik en mijn zelfbegrip</i>	325
<i>Ik uit het oog maar niet uit het hart</i>	335
<i>Ik en jij</i>	335
<i>Andere levende wezens</i>	338
<i>Ik leef in een gezin</i>	339
<i>Ik en mijn familie of vrienden</i>	341
<i>Mijn huis, mijn buurt en hoe ik de weg kan vinden</i>	342
<i>Ik en mijn eigendom</i>	343
<i>Opgeruimd staat netjes</i>	344
<i>Puzzels leggen en frutseltjes</i>	344
<i>Zelf een spelletje bedenken</i>	346
<i>Ik en mijn kunst</i>	346
<i>Ik en mijn tijdbesef: verleden, heden en toekomst</i>	349
<i>Elementaire natuurkunde</i>	349
<i>Elementaire bouwkunde</i>	350
<i>Ik en mijn praatjes</i>	351
<i>Toon begrip voor 'rare' angsten</i>	358
De sprong is genomen	362
NAWOORD	364
NUTTIGE ADRESSEN	368
REGISTER	370

INLEIDING

Een huilende baby is vreselijk voor degene die zo'n hummel gezond en gelukkig wil zien. Het blijkt dat ouders zich regelmatig zorgen maken over hun baby. Vaak denken ze dat zij de enigen zijn die niet de hele dag blij rondlopen. De enigen die onzeker, angstig, wanhopig of boos zijn als de baby lastig en niet te troosten is. De enigen die eruitzien als een vaatdoek, uitgeput door slaapgebrek. Zorgen, vermoeidheid, ergernis, schuldgevoel en soms zelfs agressieve gevoelens wisselen elkaar af. Die laatste gevoelens kun je als ouder soms hebben, maar je mag er natuurlijk nooit naar handelen. Ook kan 'huilen' spanningen tussen de ouders oproepen. Vooral als deze het niet eens zijn over de aanpak van dat huilen. En gratis, goedbedoelde adviezen van vrienden, familie, burens en zelfs vreemden maken alles alleen maar erger. 'Laat maar huilen, dat is goed voor de longen' is niet bepaald een oplossing waar een ouder op zit te wachten. En het probleem bagatelliseren net zomin.

HET GOEDE NIEUWS: ER IS EEN REDEN

We hebben 35 jaar onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van baby's en de reactie hierop van degene die voor de baby zorgt. Meestal was dat de moeder. Al ons onderzoek hebben we bij ouders thuis gedaan. We hebben hun alledaagse bezigheden geobserveerd. We hebben allerlei vragen gesteld en zijn daar in gesprekken dieper op ingegaan. We ontdekten dat iedereen van tijd tot tijd met dat huilen zit. Sterker nog: normale, gezonde baby's waren verrassend op dezelfde leeftijd huileriger, lastiger, veeleisender en hangeriger. Kortom, leeftijden waarop zij hun ouders wanhopig konden maken. We kunnen tot op bijna de week nauwkeurig voorspellen wanneer ouders weer zo'n moeilijke tijd te wachten staat. Ditzelfde vonden ook Engelse, Spaanse en Zweedse onderzoekers die respectievelijk 30, 18 en 17 moeders en hun kinderen hadden bestudeerd.

Baby's huilen niet voor niets. Ze zijn dan van slag. Hun ontwikkeling verandert plotseling drastisch. Dit heeft echter ook voordelen. Het opent namelijk de mogelijkheid om nieuwe dingen te leren. Dat is een goede reden voor een feestje. Want het lastig zijn is eigenlijk een teken dat er fantastische vooruitgang geboekt wordt. Baby's hebben daar echter geen boodschap aan. Ze schrikken van zo'n verandering. Het zet

hun vertrouwde wereld op zijn kop. Van de ene dag op de andere is alles anders. Het is alsof ze wakker worden op een andere planeet.

Iedere ouder die streepjes op de binnenkant van de kastdeur heeft gezet, weet dat kinderen met schokken groeien. Langere tijd gebeurt er weinig tot niets, en dan ineens groeien ze vele millimeters in één nacht. Ook de verstandelijke ontwikkeling van kinderen verloopt met sprongen. Neurologisch onderzoek heeft aangetoond dat zulke sprongen gepaard gaan met veranderingen in de hersenen.

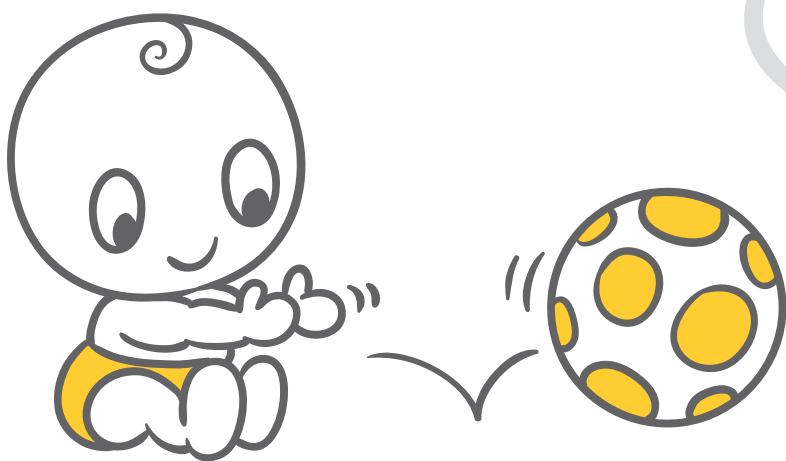
Dit boek beschrijft de tien sprongen in de mentale ontwikkeling die iedere baby maakt in zijn eerste twintig maanden. Het boek vertelt hoe baby's kijk op de wereld met iedere sprong verandert en hoe hij¹ dit inzicht kan gebruiken om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen, vaardigheden die hij nodig heeft in zijn verdere ontwikkeling. Na deze eerste tien sprongen sluit je baby een belangrijke, voorbereidende periode in zijn leven af: het zogenaamde sensomotorische stadium. In zekere zin is hij nu al een 'af' mensje. Zijn zintuigen en bewegingsapparaat zijn op elkaar afgestemd. Hij kan rondstappen in, zich aanpassen aan en overleven in een omgeving waarin hij toevallig geboren is. Met twintig maanden is hij al aardig op weg zijn cultuur te imiteren en te leren kennen: de rollen, maniertjes, symbolen, gereedschappen, mythen en instituties. Daarbij spelen mimiek en pantomime een belangrijke rol. Dat is de basis van de taalontwikkeling. Met twintig maanden kunnen kinderen hun eerste zinnetjes gaan spreken (sommige kinderen beginnen daar al met zeventien maanden mee, direct nadat zij de laatste sprong gemaakt hebben). Dan zijn ze klaar om de in vele generaties verworven kennis en inzichten in zich op te zuigen door middel van de taal.

HOE DIT BOEK IN ELKAAR ZIT EN GEBRUIKT KAN WORDEN

Dit boek groeit met je baby mee. Op elke leeftijd kun je je ervaring vergelijken met die van andere ouders. Een soort 'ouders voor ouders' dus. Wij hebben moeders van 52 gezonde baby's, de helft meisjes en de helft jongens, gevraagd niet alleen de vorderingen van hun baby bij te houden, maar ook te vertellen of alles wel of niet op rolletjes liep. De voorbeelden in dit boek zijn gebaseerd op de wekelijkse verhalen van deze moeders.

.....

1. Vanwege de leesbaarheid wordt de baby met 'hij' aangeduid, terwijl daar iedere keer 'zij/hij' zou moeten staan.

In het hoofdstuk 'Hoe beleeft je pasgeboren baby zijn wereld?' zie je hoe wonderlijk je pasgeboren baby is aangepast aan zijn nieuwe leventje. En hoe belangrijk lichaamscontact in dat nieuwe bestaan is. Het is belangrijk dat je dat weet, omdat je dan beter begrijpt wat je baby meemaakt als het eerste sprongetje zich aankondigt.

In de daaropvolgende hoofdstukken worden de tien sprongen beschreven

die je baby mentaal maakt in de eerste twintig maanden rond de leeftijden van 5, 8, 12, 19, 26, 37, 46, 55, 64 en 75 weken. Elk hoofdstuk beschrijft de tekenen die erop wijzen dat je baby weer een sprong maakt. Daar wordt uitgelegd hoe zijn kijk op de wereld verandert en hoe je baby daar gebruik van kan maken in zijn verdere ontwikkeling.

Elke sprong wordt behandeld in een apart hoofdstuk. En elk hoofdstuk is steeds weer ingedeeld in vier delen:

De sprong kondigt zich aan: terug naar papa en mama. Aan het begin van elk hoofdstuk beschrijft dit deel de veranderingen die je kunt verwachten als je baby lastiger wordt.

De sprong. Hier wordt verteld welk nieuw vermogen je baby krijgt als hij dat sprongetje maakt. Bovendien vind je in de 'winkel' een zo uitgebreid mogelijke lijst van nieuwe gedragingen die het gevolg kunnen zijn van de sprong. Uit deze lijst moet je baby een keuze maken. Hij kan immers niet alles tegelijk kiezen. Jouw baby kiest dan ook andere dingen uit de nieuwe winkel dan een andere baby. Iedere baby is uniek. Je kunt in de 'winkel' aantekenen wat jouw baby aan nieuwe gedragingen kiest, waar zijn voorkeuren naar uitgaan, wat het unieke is van jouw baby.

De uitwerking van de sprong: help je baby bij het leren. In dit deel lees je hoe je je baby spelend en soms mopperend pienter maakt. Je doet dat terwijl je inspeelt op datgene wat je baby uit de 'winkel' kiest. Of als je iets wilt uitproberen omdat je denkt dat je baby dat ook wel leuk zal vinden.

De sprong is genomen. Hier zie je wanneer je baby weer makkelijker is, zelfstandiger en vrolijker.

Dit boek is zo ontworpen dat het niet van voren naar achteren gelezen hoeft te worden. Als je baby al wat ouder is, kun je hierna naar het hoofdstuk 'springen' dat op jouw baby slaat.

Let op

Bedenk steeds dat je kind na een 'sprong' zich niet alles tegelijk eigen kan maken. Veel vaardigheden komen vaak pas maanden later!

WAT DIT BOEK TE BIEDEN HEEFT

• STEUN IN BANGE DAGEN

Het steunt je op het moment dat je kampt met een huilprobleem. Het is immers goed om te weten dat je niet de enige bent. En dat een hangerige periode nooit langer duurt dan een aantal weken, en soms maar een paar dagen. Dit boek onthult wat andere ouders voelen, zien en doen als ze een baby hebben die even oud is als jouw baby. Je zult zien dat alle ouders te kampen hebben met gevoelens van bezorgdheid, ergernis en blijheid en alles wat erbij hoort.

• ZELFVERTROUWEN

Je zult begrijpen dat gevoelens van bezorgdheid, ergernis en blijheid noodzakelijk zijn. Dat ze de motor achter de vooruitgang van je baby zijn. Je zult ervan overtuigd raken dat je als ouder beter dan wie ook aanvoelt wat je baby op een bepaald tijdstip nodig heeft. Een ander kan je dat niet vertellen. Jij bent deskundig. Je mag je met recht de expert van je eigen baby voelen. Jij kent jouw baby het best. Jij voelt beter aan dan wie ook wat jouw baby nodig heeft.

• BEGRIP VOOR JE BABY

Het vertelt je wat je baby in iedere hangerige periode doormaakt. Het legt uit dat hij lastig wordt als hij op het punt staat nieuwe dingen te leren. Hij is dan van slag. Als je dat begrijpt, maak je je minder zorgen. Je ergert je minder. En je hebt meer 'rust' om hem door zo'n huilperiode te loodsen.

• SUGGESTIES HOE JE BABY TE HELPEN BIJ HET LEREN

Na elke hangerige periode kan je baby nieuwe dingen leren. En hij doet dat prettiger, sneller en makkelijker met jouw hulp. Wij suggereren spelletjes, jij kiest datgene eruit wat het best inspeelt op de interesses van jouw baby.

• UNIEK INZICHT IN JE BABY

Beelden zeggen meer dan duizend woorden, en daarom hebben wij speciaal voor jou een aantal filmpjes en animaties gemaakt die je in beeld laten zien waar we het in *Oei, ik groei!* in tekst over hebben. Soms laat de animatie je het principe van die sprong zien, soms zie je een huis-tuin-en-keukenfilmpje, waardoor je bij je eigen baby bepaalde nieu-

we vaardigheden eerder herkent doordat je ze op het filmpje hebt gezien. Soms geeft een filmpje je inspiratie om op een andere manier naar de wereld te kijken. Zo neemt een van de filmpjes je mee op reis in de woonkamer. En dan wel eentje waar heel wat te zien is voor een paar weken oude baby! Het filmpje bekijk je heel gemakkelijk op je telefoon met de speciale Laya-app. Deze download je gratis en als je de app opent, vraagt deze je de pagina te scannen. Vervolgens geeft je telefoon je toegang tot unieke beelden.

DE SPRONGENWEKKER

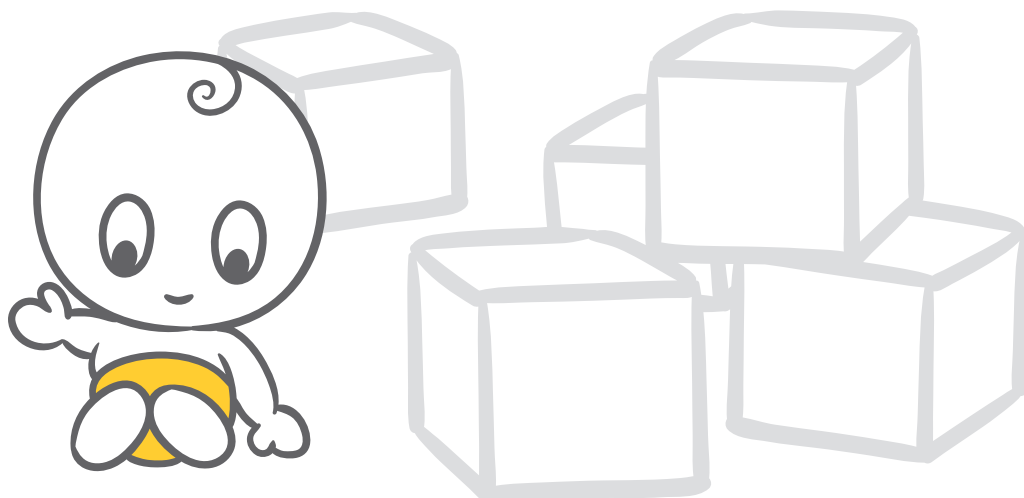
De sprongenwekker zorgt ervoor dat je klaar staat als het volgende sprongetje zich aankondigt. Het werkt heel simpel.

Meld je aan op www.oeiikgroei.nl.

Je krijgt een e-mailbericht van ons in de week dat je baby op z'n vroegst een sprongetje kan maken. Zo kun jij je rustiger voorbereiden.

We hopen dat de kennis in dit boek over de sprongen je helpt begrijpen wat je baby door moet maken. Dat begrip komt goed van pas als je je baby door die moeilijke perioden heen wilt helpen. Dat begrip is ook bruikbaar als je hem wilt steunen in de gigantische taak uit te groeien tot een peuter. Ook hopen we dat je niet alleen leed maar ook lief met je baby kunt delen bij dat groter groeien.

Maar bovenal hopen we dat dit boek je gemoedsrust geeft en vertrouwen in je eigen kunnen als opvoeder. We hopen dat dit boek een betrouwbare vriend en een onmisbare gids zal zijn in de belangrijke eerste twintig maanden van je baby's leven.

GROTER WORDEN

*Hoe doet
je baby
dat?*

1

HOOFDSTUK

EEN **STAPJE ACHTERUIT**
EN EEN **SPRONG VOORUIT**

'Kinderen groeien van de ene dag op de andere uit hun kleren.' Deze volkswijsheid is lange tijd afgedaan als onzin. Toch zit er een kern van waarheid in. Kinderen groeien met schokken. Langere tijd gebeurt er weinig tot niets. Dan ineens groeien ze vele millimeters in één nacht. Ook de verstandelijke ontwikkeling van kinderen verloopt met sprongen. Onderzoek bij kinderen van anderhalf tot zestien jaar heeft aangetoond dat zulke sprongen gepaard gaan met veranderingen in de hersenen. Dit blijkt onder andere uit veranderingen in de hersengolven, die men kan vastleggen in een eeg. Ook bij baby's tot en met twintig maanden heeft men tot nu toe zeven leeftijden ontdekt waarop hersenveranderingen plaatsvinden. Op alle zeven leeftijden zie je dat de ontwikkeling van de baby ook een duidelijk sprongetje maakt. Maar er zijn meer sprongen in de verstandelijke ontwikkeling van baby's. Aan die sprongen is bij hersenonderzoek nog geen aandacht besteed. Sprongen in de verstandelijke ontwikkeling gaan niet altijd samen met groeischokken. Die laatste zijn talrijker. Ook tanden komen door op andere tijden dan die waarop baby's een sprong in hun verstandelijke ontwikkeling maken.

WAT GEBEURT ER ALS DE **MENTALE ONTWIKKELING** VAN JE BABY EEN **SPRONGETJE MAAKT?**

Bij elke sprong ontwikkelt zich plotseling en heel snel iets nieuws in de baby. Bijna altijd gebeurt dat in zijn zenuwstelsel en levert het de baby een nieuw vermogen op. Zoals het vermogen 'patronen' waar te nemen. Rond 8 weken breekt dat door. Zo'n nieuw vermogen beïnvloedt zijn hele gedrag. Het doorstraalt en verbetert alles wat hij tot nu toe al deed en het opent de mogelijkheid om nieuwe dingen te leren. Dat komt bijvoorbeeld tot uiting in een plotselinge aandacht voor zichtbare patronen, zoals de blikjes op de planken in de supermarkt of de takken van kale bomen die tegen de hemel afsteken in de winter. Een heel ander voorbeeld is dat je baby vanaf die leeftijd zijn lichaamshouding onder controle krijgt. Dat is ook een soort patroon, maar dan waargenomen binnen in zijn eigen lichaam, in plaats van daarbuiten. En zo zijn er meer voorbeelden.

HOE ZIE JE DAT DE ONTWIKKELING EEN SPRONGETJE MAAKT?

Moeilijke perioden zijn het 'visitekaartje' van een sprong. Die gaan gewoonlijk gepaard met de drie H's:

Huilerigheid, Hangerigheid en Humeurigheid. Je baby is lastiger en moeilijker dan je gewend bent. Veel ouders maken zich zorgen. Ze vragen zich af of hun baby ziek kan zijn. Of ze ergeren zich, omdat ze niet begrijpen waarom hij zo vervelend is.

OP WELKE LEEFTIJDEN BEGINNEN DIE HANGERIGE PERIODEN?

Hangerige perioden worden door alle ouders rond dezelfde leeftijden gezien. Het zijn er tien in de eerste twintig maanden. In het begin duren ze korter en volgen ze elkaar sneller op.

Is je baby twee weken te laat geboren, dan komt het twee weken eerder. Is hij vier weken te vroeg, dan komt het vier weken later. Ook dit verschijnsel wijst erop dat ieder sprongetje sterk verbonden is met de groei van de hersens van de baby.

Geen enkele baby ontspringt de dans

Alle baby's gaan door deze hangerige perioden heen. Van de makkelijke, rustige baby, tot en met de moeilijke, temperamentvolle baby. Echter, de temperamentvolle baby heeft het er duidelijk moeilijker mee dan de rustige baby. En zijn ouders dus ook. Hij vraagt toch al meer aandacht, maar eist nog een extra portie als zo'n sprongetje zich aankondigt. Hij toont de grootste 'behoefte aan papa of mama', de meeste leergierigheid, en hij heeft tegelijkertijd de heftigste conflicten met zijn moeder.

Oei, ik groei!

De 10 Sprongen

IN DE MENTALE ONTWIKKELING VAN JE BABY

Leer hoe je je baby bij iedere sprong kunt stimuleren

Opeens huilt je baby meer, is hangerig, humeurig, slaapt slechter (of bijna niet) en eet minder. Dit is nou typisch een sprongetje in de mentale ontwikkeling en dus heel normaal. Een baby groeit namelijk niet alleen lichamelijk in schokken, maar ook mentaal. Nadat je baby het sprongetje genomen heeft, kan hij in één keer een heleboel nieuwe dingen en is hij weer zijn vrolijke zelf.

- Ontdek wanneer je baby een sprongetje maakt
- Bekijk de wereld door de ogen van je baby
- Leer hoe je je baby bij elke sprong kunt begeleiden
- Help je baby door de periodes van Huilerigheid, Humeurigheid en Hangerigheid
- Met leuke spelletjes en activiteiten voor elke sprong
- Met kalender, schema's en checklists om je baby's gedrag te begrijpen

Dr. Hetty van de Rijt en Dr. Frans Plooij hebben meer dan 35 jaar moeder-kindinteractie bestudeerd. *Oei, ik groei!* is een wereldwijde bestseller van Nederlandse bodem.

9 789021 566153

www.kosmosuitgevers.nl

K
KOSMOS

NUR 854
Kosmos Uitgevers
Utrecht/Antwerpen